

Legal update

Květen 2022

Weinhold Legal

Obsah

Novinky v legislativě

Novela zákona o platebním styku

LEX Ukrajina II

Z judikatury

K posouzení hrubého nepoměru vzájemných plnění

K výkonu povinnosti jednatele zajistit řádné vedení účetnictví

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně, konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno jakékoliv rozhodnutí.

Bankovníctví, finance a pojišťovnictví:

Daniel Weinhold, Václav Štraser

Fúze a akvizice:

Daniel Weinhold, Václav Štraser

Insolvence a restrukturalizace:

Zbyšek Kordač, Jakub Nedoma, Michal Švec

IT, media, telekomunikace:

Martin Lukáš, Jakub Nedoma, Michal Przewczek

Nemovitosti:

Pav Younis, Václav Štraser

Ochrana osobních údajů:

Martin Lukáš, Anna Bartůňková, Tereza Hošková

Pracovní právo:

Anna Bartůňková, Eva Procházková, Daša Aradská

Slovenské právo:

Tomáš Čermák, Karin Konečná

Správa rodinného majetku:

Milan Polák, Zbyšek Kordač, Michaela Koblasová

Soudní a rozhodčí řízení: Milan Polák, Zbyšek Kordač, Anna Bartůňková, Michaela Koblasová, Michal Švec

Soutěžní právo / právo EU:

Tomáš Čermák, Jana Duchoňová

Start-upy a venture kapitál:

Pav Younis, Martin Lukáš, Jakub Nedoma

Veřejné zakázky a veřejný prostor:

Martin Lukáš, Monika Švaříčková, Tereza Hošková

Novinky v legislativě

Novela zákona o platebním styku

Dne 11. května 2022 byl v Senátu schválen návrh zákona, kterým se mění zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „**Novelizační zákon**“).

Důvodová zpráva k Novelizačnímu zákonu uvádí jako hlavní důvod pro jeho přijetí technické změny, kterými reaguje na problémy, které vyplynuly z aplikační praxe zákona o platebním styku.

Novelizační zákon však nepřináší pouze technické změny, neboť zavádí také veřejnoprávní sankce při porušování podmínek poskytování služby dynamické směny měn (tzv. *Dynamic Currency Conversion*) a zároveň zavádí nové licencované kategorie poskytovatelů této služby, což má mít za následek vyšší ochranu klientů bank při platbách kartou v zahraničí na dovolené nebo při výběrech peněz z bankomatů, stejně jako vyšší ochranu zahraničních turistů při těchto platbách v tuzemsku.

Dynamická konverze spočívá v okamžitém převodu účtované částky na měnu, ve které je veden bankovní účet klienta. Nabízí tedy úhradu transakce přímo v českých korunách, nikoliv v měně dané země, avšak dle směnného kurzu, který bývá pro klienta zpravidla nevýhodný.

Nově má dále platit povinnost informovat klienta ještě před transakcí o použitím směnného kurzu, a rovněž i o úplatě za tuto službu. V případě, že povinný subjekt tuto informaci neposkytne, nebude mu náležet úplata za tuto službu.

Novelizační zákon dále zavádí licencování provozovatelů nezávislých bankomatů poskytujících službu dynamické konverze s možností takovou licenci odejmout. Na poskytování služby prostřednictvím bankomatů bude dohlížet Česká národní banka a v případě obchodníků Česká obchodní inspekce.

Další změnou v této oblasti je zavedení veřejnoprávní sankce za porušování informační povinnosti při poskytování služby dynamické konverze, která má mít dle bodu 101 Novelizačního zákona podobu pokuty až do výše 500.000,- Kč.

Účinnost Novelizačního zákona je stanovena na den 1. července 2022.

LEX Ukrajina II

Vláda dne 18. května 2022 schválila na návrh resortu Ministerstva vnitra návrh zákona, který obsahuje soubor opatření nazývaných jako LEX Ukrajina II, jehož předmětem je novelizace všech tří zákonů, které ve svém souhrnu tvoří souhrn opatření nazývaných jako LEX Ukrajina I, čímž reaguje na zkušenosti z praxe a nutnost doplnit některá schválená opatření (dále jen „**LEX Ukrajina II**“).

Mezi nejvýznamnější změny, které LEX Ukrajina II v případě jeho schválení přinese, bude:

- rozšíření důvodů pro nepřijatelnost žádosti o dočasnou ochranu kvůli občanství členského státu EU;
- prodloužení lhůty pro vyřízení žádosti o dočasnou ochranu na 60 dnů;
- rozšíření důvodů, kdy dočasná ochrana zaniká;
- zavedení zákonné povinnosti ukrajinských uprchlíků hlásit změny pobytu delší než 15 dnů do tří pracovních dnů od takové změny; zkrácení doby, po kterou za cizince s dočasnou ochranou mezi 18 a 65 lety platí zdravotní pojištění stát na 180 dní;
- nevyplácení humanitárních dávek v případech, kdy uprchlíci mají zajištěno

Legal update

Květen 2022

Weinhold Legal

- ubytování v zařízeních, kde je jim zdarma poskytována strava;
- při výplatě druhé až šesté humanitární dávky prověřování, zda se uprchlíci skutečně na našem území zdržují; či
- možnost zastupitelských úřadů nepřijímat žádosti občanů Ruska a Běloruska o pobytová oprávnění v ČR.

Podle Ministra vnitra pak LEX Ukrajina II představuje jeden z důležitých nástrojů, který po jeho schválení v legislativním procesu umožní dále neprodlužovat nouzový stav, což byl rovněž jeden z důvodů návrhu těchto opatření.

Z judikatury

K posouzení hrubého nepoměru vzájemných plnění

(Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 42/2021, ze dne 25. ledna 2022)

Žalobkyně se domáhala vůči žalované zaplacení částky 340.000,- Kč, a to zejména z toho důvodu, že se žalovanou (kupující) dne 3. listopadu 2015 uzavřela kupní smlouva, jejímž předmětem byl prodej bytu za kupní cenu ve výši 660.000,- Kč, jež byla podle žalobkyně v hrubém nepoměru k ceně převáděného bytu, neboť předmětný byt byl několik měsíců poté prodán za částku ve výši 998.000,- Kč.

Ačkoliv Okresní soud ve Zlíně žalobu žalobkyně zamítl, Krajský soud v Brně rozhodnutí okresního soudu potvrdil, a podané dovolání žalobkyně k Nejvyššímu soudu ČR bylo zamítnuto, dovolací soud se vyjádřil k podstatě institutu neúměrného zkrácení, když v rozsudku uvedl, že:

„Na rozdíl od skutkové podstaty lichvy je právní úprava neúměrného zkrácení založena na jediném čistě objektivním kritériu, jímž je hrubý nepoměr vzájemných plnění. Zatímco účelem právní úpravy lichvy je ochrana možné poruchy vůle ve spojení s poruchou ekvivalence, účelem neúměrného zkrácení je (toliko) ochrana poruchy ekvivalence. Pokud jde o právní následky, s lichvou se pojí neplatnost, zatímco neúměrné zkrácení zakládá restituční nárok zkrácené strany.

V poměrech současné právní úpravy, která žádnou konkrétní hranici představující neúměrné zkrácení nestanoví, lze za výchozí pravidlo považovat zákaz zkrácení přes polovic. Jinak řečeno, hrubým nepoměrem vzájemných plnění bude hranice zhruba do poloviny vzájemných plnění (rozpětí 45 až 55 %), od níž se soud odchýlí pouze, budou-li pro to zvláštní důvody.

Při porovnání vzájemných plnění (test disparity) se vychází z obvyklé ceny v daném místě a čase. Jde primárně o porovnání poměru obvyklé ceny plnění a protiplnění, ale hrát roli mohou i další okolnosti. Není totiž vyloučeno, aby v konkrétním případě soud hrubý nepoměr shledal i tam, kde poměr vzájemných plnění bude uvedený rozpětí přesahovat, půjde však o výjimečné situace, kdy by odmítnutí nároku zkráceného znamenalo přílišnou tvrdost nebo pokud i poměr přesahující polovinu vzájemných plnění (resp. uvedený rozpětí) bude v konkrétním případě shledán odporujícím zásadám spravedlnosti.“

V tomto rozsudku se tedy Nejvyšší soud přiklonil k úpravě zakotvené již v Rakouském občanském zákoníku z roku 1811, který tento institut nazývaný *laesio enormis* upravoval v ustanovení § 934 a 935, přičemž vycházel právě z pojetí zkrácení přes polovici.

K výkonu povinnosti jednatele zajistit řádné vedení účetnictví

(Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 27 Cdo 2887/2020, ze dne 24. listopadu 2021)

V tomto řízení dovolací soud zrušil rozhodnutí odvolacího soudu, který vyslovil neplatnost usnesení valné hromady společnosti, kterým schválila účetní závěrku společnosti, a rozhodla o tom, že hospodářský výsledek (ztráta) ve výši 18.194.000 Kč bude uhrazen z nerozdělených zisků z minulých let.

Důvodem vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady odvolacím soudem byla skutečnost, že ačkoliv předmětná společnost dosáhla v roce 2017 hospodářského zisku přesahujícího sto milionů korun, jednatel této společnosti podle názoru odvolacího soudu nepřipustně zasáhl do pravomoci valné hromady spočívající v rozhodnutí, jak naložit s hospodářským ziskem, a to tím, že rozhodl o vytvoření rozsáhlých účetních rezerv na úkor dosaženého hospodářského výsledku, čímž sám fakticky rozhodl o naložení s hospodářským výsledkem a valné hromadě pak pouze předložil ke schválení takto následně vytvořený stav. Valná hromada tedy fakticky o rozdělení zisku nerozhodovala, a proto toto rozhodnutí valné hromady (o rozdělení zisku) bylo nutné považovat za odporující zákonu, a tedy neplatné.

Dovolací soud byl však jiného názoru, když rozsudek odvolacího soudu zrušil a ve svém usnesení uvedl, že:

„Vytvořením rezerv v případech a ve výši předvídaných zákonem (či společenskou smlouvou) nemůže být jakkoliv nezákonně zasaženo do práva společníků společnosti s ručením omezeným na podíl na zisku.

Pouze tehdy, pokud by jednatel vytvářel rezervy v rozporu se zákonem či společenskou smlouvou, by bylo možné uvažovat o tom, že prostřednictvím takto vytvořených rezerv byl (v rozporu se zákonem) snížen zisk, o jehož rozdělení může valná hromada rozhodnout.

Jinak řečeno, bez posouzení, zda rezervy byly vytvořeny v souladu se zákonem (případně se společenskou smlouvou), není možné dovodit, že by prostřednictvím jejich tvorby bylo zasaženo do práva společníků na rozdělení zisku.“

© 2022 Weinhold Legal
Všechna práva vyhrazena

Informace uvedené v tomto bulletinu současně nelze chápat jako vyčerpávající popis relevantní problematiky a veškerých možných konsekvencí, a nemělo by na ně být plně spoléháno v jakýchkoliv rozhodovacích procesech ani by neměly být považovány za náhrážku specifické právní rady, které by byla relevantní pro konkrétní okolnosti. Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář ani kterýkoliv právník uvedený jako autor těchto informací neodpovídají za jakoukoliv újmu, která by mohla vzniknout ze spoléhání se na zde uveřejněné informace. Dále si dovoluujeme poznamenat, že na některé záležitosti v tomto bulletinu uváděné mohou existovat různé právní názory z důvodu nejednoznačnosti příslušných ustanovení, a v budoucnu může převážít jiný než námi uváděný výklad.

Své připomínky laskavě zasílejte na e-mailovou adresu: Filip.Heinz@weinholdlegal.com, anebo kontaktujte osobu, s níž jste obvykle ve spojení. Odhlášení publikací na office@weinholdlegal.com.